

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Milostivé léto a přihlášený (insolvenční) věřitel. Co na to insolvenční soud?

Zákonem č. [286/2021](#) Sb., resp. jeho části druhé článku čtvrtém, byl novelizován exekuční řád[1] v podobě tzv. milostivého léta.

O tomto institutu bylo již před účinností novely napsáno mnohé, v kladném i negativním světle. O tomto institutu z pohledu ex post si můžeme také myslet mnohé, v kladném i negativním světle. Předmětem tohoto článku je však vliv využití tohoto institutu povinným (v exekuci) na probíhající insolvenční řízení proti insolvenčnímu dlužníku (povinného v exekuci). Ovšem je třeba též zdůraznit, že insolvenční dlužník nemusel být ani tím hlavním povinným v exekučním řízení, ba dokonce nemusel být ani účastník takového řízení. Takovou nejčastější situací bude ta, vůči insolvenčnímu dlužníka věřitel přihlásil svou pohledávku např. z titulu ručení, kdy (obligačním) dlužníkem, tedy povinným v exekučním řízení byla osoba jiná. Využil-li (obligační) dlužník (povinný v exekučním řízení) tohoto institutu, bude to mít vliv na probíhající insolvenční řízení, neboť např. v tomto případě pak musí jednoznačně platit, zanikl-li hlavní dluh, zaniká i dluh akcesorický z titulu ručení poskytnutého insolvenčním dlužníkem.

Ať už tedy milostivé léto využil kterýkoli povinný, v insolvenčním řízení je toto třeba reflektovat.

Podle části druhé, článku čtvrtém, bodu 25, podbodu 3 novely platí, že bude-li zaplacená vůči veřejnoprávnímu oprávněnému[2] vymáhaná jistina a soudnímu exekutorovi paušální náhrada ve výši 750 Kč + DPH, soudní exekutor osvobodí povinného od placení zbytku vymáhané plnění a zároveň zastaví exekuční řízení. Podle téhož ustanovení platí i to, že jistina mohla být vymožena i před účinností milostivého léta (ať už jakýmkoli způsobem), a proto se milostivé léto vztahuje i na takové exekuce. V tomto případě tak soudní exekutor z úřední povinnosti zastaví exekuční řízení a osvobodí povinného od placení zbytku dluhu (samozřejmě, pokud má soudní exekutor též zaplacený své náklady).

Otázka pak zní: Jaký toto bude mít vliv na přihlášenou pohledávku v insolvenčním řízení?

Prvním, kdo má oprávnění disponovat svou přihlášenou pohledávkou, ale zároveň i povinnost s ní disponovat, aby byla v souladu s hmotným i procesním právem a objektivní skutečností, nebo chceme-li říci skutečnou realitou, je přihlášený věřitel. Tento věřitel by tedy měl učinit zpětvzetí takové přihlášené pohledávky, neboť jistina mu byla uhrazena v rámci exekučního řízení a od placení příslušenství byl povinný (insolvenční dlužník) soudním exekutorem osvobozen. Insolvenčnímu soudu poté nic nebrání v tom, aby vzal na vědomí zpětvzetí takové pohledávky[3] a pro tuto pohledávku ukončil věřiteli účast v insolvenčním řízení.

Obdobně by se měl zachovat i soudní exekutor, pokud přihlásil do insolvenčního řízení jako svou pohledávku odměnu a hotové výdaje vyplývající z vedení tohoto exekučního řízení. Úhradou paušální částky 750 Kč + DPH tak došlo i k zániku zbývajících pohledávek soudního exekutora vůči insolvenčnímu dlužníku.

V praxi dochází k tomu, že usnesení o zastavení exekučního řízení a osvobození od placení zbytku vymáhaného dluhu zasílá insolvenčnímu soudu soudní exekutor nebo přihlášený věřitel.

Co se ale stane, má stát, pokud přihlášený věřitel neučiní zpětvzetí své přihlášené pohledávky?

Co má učinit insolvenční soud, pokud výše uvedené usnesení vydané soudním exekutorem nezašlou insolvenčnímu soudu (souběžně) oba přihlášení věřitelé? Tedy věřitel (oprávněný v exekuci) a též přihlášený soudní exekutor?

Co když takové usnesení vydané soudním exekutorem zašle insolvenčnímu soudu pouze dlužník, nebo dokonce jiná osoba?

V takovém případě insolvenční soud musí mít postavené na jisto v první řadě, že předložené usnesení vydané v exekučním řízení je pravé, resp. nesmí mít pochybnosti o tom, že pravé není a z toho pak musí vyvodit závěr o zániku pohledávky přihlášeného věřitele.

Insolvenční zákon totiž pamatuje i na situaci, kdy přihlášený věřitel nevezme (byť třeba i jen částečně) zpět svou přihlášenou pohledávku v případě, že mu byla uhrazena (byť třeba i jen částečně) v ustanovení § 186 IZ.

Podle tohoto ustanovení platí, že jestliže přihlášená pohledávka byla v průběhu insolvenčního řízení uspokojena nebo zanikla jiným způsobem, a přihlášený věřitel neučiní její zpětvzetí, insolvenční soud (z úřední povinnosti, bez návrhu) ukončí účast přihlášeného věřitele v insolvenčním řízení svým rozhodnutím. Takové rozhodnutí však musí být náležitě odůvodněno, i z toho důvodu, že proti němu nejsou opravné prostředky přípustné.

Zde si dovolím praktickou vsuvku: Zákon hovoří o tom, že nejsou přípustné opravné prostředky. Nehovoří pouze o odvolání. Tedy z výkladového hlediska proti takovému rozhodnutí nejsou přípustné ani námitky[4], vydá-li toto rozhodnutí vyšší soudní úředník nebo asistent soudce.

Nesouhlasí-li přihlášený věřitel s ukončením své účasti v insolvenčním řízení, má možnost proti rozhodnutí insolvenčního soudu brojit žalobou podanou u insolvenčního soudu. Tuto žalobu však musí podat ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy mu bylo rozhodnutí insolvenčního soudu doručeno, přičemž tato lhůta je považována za hmotněprávní[5]. Pokud taková žaloba nebyla včas věřitelem podána, má se za to, že pohledávka zanikla způsobem uvedeným v rozhodnutí. Totéž platí, byla-li podána žaloba insolvenčním soudem zamítnuta, odmítnuta nebo bylo řízení o ní zastaveno.

Zde si dovolím další praktickou vsuvku: Ačkoliv usnesení o ukončení účasti věřitele v řízení podle § 186 IZ nabylo právní moci okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku[6], insolvenční soud by měl vyčkat lhůty k podání případné žaloby, než vyznačí v insolvenčním rejstříku, resp. v aplikaci ISIR, věřitele jako neplatného.

Podanou žalobu projednává insolvenční soud jako incidenční spor. Podle § 160 odst. 2 IZ (ve znění od 1. 7. 2017) incidenční spor může projednávat i jiný soudce insolvenčního soudu (než rozhoduje v insolvenční věci), stanoví-li tak rozvrh práce.

Mgr. Bc. Milan Horák,
asistent soudce
Krajský soud v Ústí nad Labem

e-mail: MHorak@ksoud.unl.justice.cz

[1] Zákon č. [120/2001](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů

[2] Část druhá, článek čtvrtý, bod 25, podbod 1 zákona č. [286/2021](#) Sb.

[3] Podle § 183 insolvenčního zákona (dále jen IZ)

[4] § 9 zákona č. [121/2008](#) Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení též s ust. § 3 odst. 2 zákona č. [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů, ve znění pozdějších předpisů

[5] výslovným ustanovením textu § 186 odst. 2, věta třetí, IZ (ačkoli bez této textace by bylo možné výkladem podle právní teorie dojít k závěru, že by se jednalo o lhůtu procesněprávní, neboť vychází zjednodušeně řečeno z procesního předpisu). Zákonodárce se však rozhodl lhůtu upřesnit z důvodu právní jistoty.

[6] § 71 odst. 2, § 74 odst. 1 IZ ve spojení s § 159 a 152 občanského soudního řádu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva – právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti – jaké přinesla změny?](#)